

COVID-19'UN İŐİLER ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ VE BİR DİZİ ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

Dr. Öğr. Üyesi Abdul Vahap KORKMAZ¹

ÖZET

148 ülkede yaklaşık 2.000.000 kişiye bulaşan COVID-19 salgını 250.000'den fazla ölümlle sonuçlanmış büyük bir ölüm silsilesi halinde devam etmektedir. Büyüklüğü ne olursa olsun tüm işletmeler, özellikle bu süreçte ciddi zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Seyahat yasaklarını, sınır kapanışlarını ve karantina önlemlerini takiben, birçok işçi iş yerlerine gidemez ve işlerini gerçekleştiremez olmuş, bu da özellikle kayıt dışı ve kayıtsız istihdam edilen işçiler için gelirleri üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bu ekonomik etkiler yüksek oranda toplumdaki daha az vasıflı, düşük ücretli, güvencesiz en savunmasız çalışanları etkilemiştir. Covid-19'un işçiler ve aileleri üzerindeki doğrudan sağlık üzerindeki etkilerini çalışanların ve ailelerinin enfeksiyon riskinden korumaları birincil öncelik haline gelmiştir. Gereksiz görülen hizmetler ve üretim azaltılmış çalışma saatleri ve iş kayıpları dahil salgından çok hızlı bir şekilde etkilenmiştir. Bu zor pandemi döneminde işçilere, risklerin ne olduğunu ve nasıl kontrol edileceği olabildiğince doğru bir şekilde anlatılmalı ve sürece dair tüm önlemler ivedilikle alınmalıdır. Ayrıca Covid-19 ve SARS-CoV-2 adı verilen yeni ortaya çıkan bir virüsten kaynaklanan tehlike tanımlamaları ve risk değerlendirmesi birlikte yapılmalıdır. COVID-19'a yönelik endüstriyel sağlık ve güvenlik işlerinin planlanmasında ve iş yerlerinin nihai olarak yeniden açılmasında işverenler, potansiyel olarak savunmasız olan bu işçi grubunun güvenlik başta olmak üzere benzersiz ihtiyaçlarının farkında olmalıdır. Türkiye'deki işletmeler, işverenler COVID-19 bulaşma riskini en aza indirmek ve olabildiğince stabil tutmaya yardımcı olmak için gerekli tüm önlemleri almalıdır. Bu çalışma kapsamında endüstriyel kapsamlı büyük işletmelerde çalışanların Covid-19 ile mücadele etmesinde risklerin tanımlanması, nitelendirilmesi ve çözüm önerileri tehlike kontrol listesi hazırlanarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Covid 19, Pandemi, Endüstri, İşçiler, İş Güvenliği.

¹ Afyon Kocatepe Üniversitesi Dinar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu İş Güvenliği Ana Bilim Dalı, avkorkmaz@aku.edu.tr, Orcid No: 0000-0001-8691-1937

EFFECTS OF COVID-19 ON WORKERS AND A SERIES OF SOLUTION SUGGESTIONS

ABSTRACT

The epidemic of COVID-19, which is transmitted to approximately 2,000,000 people in 148 countries, continues in a major death sequence, with more than 250,000 deaths. All businesses, regardless of their size, have faced serious difficulties, especially in this process. Following travel prohibitions, border closures and quarantine measures, many workers were unable to go to their workplaces and perform their jobs, which had a negative impact on their income, especially for unregistered and unregistered workers. These economic effects have affected the less vulnerable, low-wage, insecure most vulnerable workers in the society. Protecting the direct health effects of Covid-19 on workers and their families from the risk of infection has become a primary priority. Unnecessary services and production have been quickly affected by the outbreak, including reduced working hours and job losses. During this difficult pandemic, workers should be told as accurately as possible about what risks are and how to control them, and all measures regarding the process should be taken immediately. In addition, hazard identification and risk assessment from a newly emerging virus called Covid-19 and SARS-CoV-2 should be done together. Employers should be aware of the unique needs of this potentially vulnerable group of workers, particularly in security, when planning industrial health and safety jobs for COVID-19 and the final reopening of businesses. Businesses in Turkey, employers Covidien-19 minimizes the risk of infection as possible and shall take all measures necessary to help keep stable. Within the scope of this study, the identification, qualification and solution suggestions of risks in the struggle of Covid-19 employees working in large industrial enterprises are prepared by preparing a hazard checklist.

Keywords: Covid 19, Pandemic, Industry, Employess, Occupational Safety.

GİRİŞ

Koronavirüs krizi sırasında, Çin endüstrisindeki şirketlerin neredeyse yarısı, salgının üretimleri üzerinde büyük bir etkisi olduğunu ve faaliyetlerinin neredeyse durdurulduğunu bildirmiştir. Süreç boyunca çoğu işletme ham madde envanteri eksikliği, yetersiz iş gücü, işletme sermayesi eksikliği ve artan navlun oranları gibi sorunlarla karşı karşıya kalmıştır. Endüstri ürünlerinin ihracat ticareti ile ilgili olarak, salgın ulaşım ve liman boşaltma verimliliğinde düşüşe neden olmuş ve işletmelerinin ihracat siparişleri önemli ölçüde azalmıştır. Küresel salgın riskinin artması, şirketlere üretimi ve nakit akışını sürdürmeleri konusunda belirsizlik de getirmiştir. İşletmelerin kapatılması ve üretiminin neden olduğu toplam faktör verimliliğindeki düşüş, sektörün ortalama üretimini %1,78 oranında azaltarak önemli bir rol oynamıştır; işin kademeli olarak yeniden başlamasının neden olduğu iş gücü verimliliğindeki düşüş, endüstrinin ortalama üretimini %0,55 azaltmıştır (WHO, 2020).

Covid 19'un dünyada yeni bir virüs olarak ortaya çıkması ve bu yeni virüs hakkında gerekli ve yeterli bilgilerin elde edilememesi iş gücü piyasalarını da olumsuz etkilemiştir. Yeni Koronavirüs hastalığı 2019 (COVID-2019) pandemisinin ardından, Avrupa Birliği (AB) üye devletlerinin çoğu, hastalığın yayılmasıyla mücadele etmek için iş yerlerini etkileyenler de dahil olmak üzere bir dizi önlem almıştır. İş dünyası bu kriz sırasında ciddi şekilde etkilenmekte, bu nedenle iş dünyası, işveren ve sosyal ortaklar da dahil olmak üzere toplumun tüm kesimleri işçileri, ailelerini ve toplumu genel olarak korumak için bir rol oynamalıdır. Pandemi dönemindeki iş süreçleri, iş gücü ve iş gücü piyasasının yapısındaki değişiklikler ve yeni istihdam ve iş organizasyonu biçimleriyle iş ve iş yerleri sürekli değişmektedir. Bu, çalışanların güvenliği ve sağlığı için yeni riskler ve zorluklar doğurmaktadır. Gelecekte güvenli ve sağlıklı iş yerleri sağlamak için bunlar öngörülmesi ve ele alınmalıdır. Özellikle küresel salgın durumlarında zamanında ve etkin bir şekilde riskler ele alınmalı ve ortaya çıkan iş sağlığı ve güvenliği (İSG) risklerinin güvenilir, yüksek kaliteli verilerle desteklenmeli ve sağlanmalıdır (Prem ve diğ., 2020).

Dünyada birçok sağlık örgütü salgının olası etkilerini, mücadele yollarını ve toplumsal değişimin işçilerin güvenliği ve sağlığı üzerindeki etkilerini değerlendirmeyi amaçlayan bir dizi öngörü projesi yürütmektedir. Projeler sadece yeni riskleri ortaya çıktıkça tanımlamakla kalmayıp, aynı zamanda iş yeri güvenliği ve sağlığı üzerinde etkisi olabilecek değişiklikleri öngörmeyi de amaçlamaktadır (Gupta vd., 2020).

Normal çalışma koşullarında olduğu gibi, risklerin tanımlanması ve değerlendirilmesi hem fiziksel hem de psikososyal çalışma ortamlarında COVID-19 önlemleri altında iş sağlığı ve güvenliği (İSG) yönetimi için başlangıç noktasıdır. İşverenler, çalışma sürecinde bir değişiklik olduğunda risk değerlendirmelerini gözden geçirmek ve ruh sağlığını etkileyenler de dahil olmak üzere tüm riskleri göz önünde bulundurmaya zorundadır. Risk değerlendirmesini revize ederken, sorunlara neden olan herhangi bir anormallik veya duruma ve bunların uzun vadede işletmenin daha esnek olmasına nasıl yardımcı olabileceğine dikkat edilmelidir. Risk değerlendirme revizyonuna işçilerin ve temsilcilerin dahil edilmesi çok önemlidir. İş güvenliği risk değerlendirmesinde girdi olarak, iş yerinin bulunduğu bölgedeki COVID-19'un yaygınlığı hakkında kamu yetkililerinden güncel bilgiler alınabilir. Bu çalışmada Covid-19 virüsünün büyük ölçekli endüstriyel işlerde oluşabilecek tehlikelerin tanımlanarak, çözüm önerilerinin sunulması ve iş güvenliği kontrol listeleri oluşturularak işletmelerin hızlı bir şekilde tehlikelerden korunmaları amaçlanmıştır (Gan ve diğ., 2020).

2. DÜNYA GENELİNDE COVID-19'A KARŞI MÜCADELEDE ALINAN KARARLAR

İş yerinde COVID-19'a maruziyeti sınırlamak için güvenli çalışma uygulamalarının uygulanması için öncelikle risklerin değerlendirilmesi ve daha sonra kontrol hiyerarşisinin uygulanması gerekir. Bu, öncelikle riski ortadan kaldırmak için kontrol önlemleri almak ve bu mümkün değilse, çalışanların maruziyetini en aza indirmek anlamına gelir. İlk olarak toplu önlemlerle başlanmalı ve gerekirse kişisel koruyucu ekipman (KKD) gibi bireysel önlemlerle tamamlanmalıdır.

Aşağıda bazı kontrol önlemleri örnekleri açıklanmıştır, ancak bunların hepsi, doğası gereği tüm iş yerlerine veya işlere uygulanamamaktadır (Prem, 2020).

- Öncelikle sadece gerekli çalışmaları yapmak: risk düşük olduğunda bazı çalışmaları ertelemek mümkün olabilir. Mümkünse hizmetler şahsen yerine uzaktan (telefon veya video) sunulmalıdır. İş yerinde yalnızca iş için gerekli olan işçilerin bulunduğundan emin olunmalı ve üçüncü tarafların varlığı en aza indirilmelidir (Surveillances, 2020).
- Çalışanlar arasındaki fiziksel temas mümkün olduğunca azaltılmalıdır (örneğin toplantılar veya molalar sırasında). Görevlerini tek başına güvenli bir şekilde yerine getirebilen ve taşınamayan özel ekipman veya makine gerektirmeyen işçiler izole edilmelidir. Örneğin, mümkünse, yedek bir ofiste, personel odasında, kantinde veya toplantı odasında tek başlarına çalışmaları sağlanmalıdır. Mümkünse, korunmasız çalışanlardan evden (yaşlı insanlar ve kronik rahatsızlıkları olan kişiler (hipertansiyon, akciğer veya kalp problemleri, diyabet veya kanser tedavisi veya başka bir bağışıklık bastırması olan) ve hamile çalışanlardan çalışmaması istenmelidir. Yüksek risk altında elektronik ortamda çalışmak gerekebilir (WHO, 2020).
- Müşterilerle ve müşteriler arasındaki fiziksel etkileşim ortadan kaldırılmalı ve mümkün değilse sınırlandırılmalıdır. Örneğin, çevrim içi veya telefonla siparişler, temassız teslimat veya girişte yönlendirme (aynı zamanda dışarıda kalabalıklaşmaktan kaçınırken) ve tesis içinde ve dışında fiziksel mesafeye uyulmalıdır.
- Malları teslim ederken, bina dışında alma veya teslim etme yoluyla yapılmalıdır. Sürücüler kabinde iyi hijyen konusunda bilgilendirilmeli ve onlara uygun sanitasyon jeli ve mendil sağlanmalıdır. Teslimat işçilerinin tuvaletler, kafeteryalar, soyunma odaları ve duşlar gibi tesisleri uygun önlemlere karşı (aynı anda yalnızca bir kullanıcıya izin verme ve düzenli temizlik gibi) kullanmalarına izin verilmelidir.
- Çalışanlar arasında, özellikle de birbirlerinden iki metre mesafeyi koruyamayanlar için geçirimsiz bir bariyer yerleştirilmelidir. Bariyerler, plastik kaplama, bölmeler, mobil çekmeceler veya depolama üniteleri gibi öğeler kullanılarak amaca uygun hale getirilmeli veya doğaçlama yapılabilir. Saksı olmayan veya saksı bitkileri veya el arabaları gibi boşlukları olan veya açma veya düşen nesnelere gibi yeni bir risk oluşturabilecek şeylerden kaçınılmalıdır. Bir bariyer kullanılamıyorsa, örneğin, her iki tarafında en az iki boş masa olması sağlanarak işçiler arasında ek alan yaratılmalıdır.
- Yakın temas kaçınılmazsa, 15 dakikadan az tutulmalıdır. Vardiyaların başında ve sonunda işletmenin farklı bölümleri arasındaki temas azaltılmalıdır. Bir kafeteryayı, personel odasını veya mutfağı paylaşan insan sayısını azaltmak için yemek molalarının zamanlaması düzenlenmelidir. Banyolarda ve soyunma odalarında bir seferde sadece bir işçi bulunduğundan emin olunmalıdır. Ana kapıya, bir seferde yalnızca bir kişinin girmesini sağlamak için tuvaletlerden birinin ne zaman kullanıldığını gösteren bir işaret yerleştirilmelidir. Temizlik ve sanitasyon görevlerini dikkate almak için vardiyalar düzenlenmelidir.
- Uygun yerlere sabun ve su veya uygun el dezenfektanı konulmalı ve çalışanlara ellerini sık sık yıkamasını tavsiye edilmelidir. Binalar sık sık temizlenmeli, özellikle tezgahlar, kapı kolları, aletler ve insanların sık sık dokunduğu diğer yüzeyler temizlenmeli ve mümkünse iyi havalandırma sağlanmalıdır.

- Görevlere ek personel atamak ve çalışanlardan çalışma alanlarını düzenli bırakmalarını istemek gibi uygun önlemleri alarak temizlik personeli üzerinde aşırı iş yükünden kaçınılmalıdır. İşçilere, plastik bir torba ile kaplanmış mendiller ve atık kutular sağlanmalı böylece içeriğe temas etmeden boşaltılabilmelidir.
- Tüm uygun güvenlik önlemlerini uygulamasına rağmen enfeksiyon riski tespit edildiyse gerekli tüm KKD'ler sağlanmalıdır. Yüz maskesi ve eldiven kullanımında mevcut olan güvenlik kılavuzlarına uymalarını sağlamak için çalışanlar KKD'lerinin doğru kullanımı konusunda eğitilmesi gerekmektedir.
- Hasta, öksürük ve hapsirme görgü kuralları ve el hijyeni olduğunda evde kalmayı teşvik eden posterleri iş yerinin girişine ve görüleceği diğer alanlara yerleştirilmelidir.
- Kolektif taşımacılık yerine bireylerin bireysel olarak kullanılmasını kolaylaştıracak, örneğin mevcut otoparkı veya bisikletleri güvenli bir şekilde saklamak için bir yer yapılmalı ve mümkünse işçiler yürümeye teşvik edilmelidir.
- Gerektiğinde, iş yerindeki mevcudiyeti sınırlamak için esnek izin ve uzaktan çalışma politikaları uygulanmalıdır.

2.1. Pandemi Sürecinde COVID-19 İle İlgili Sağlık ve Güvenlik Planı

- İş yerinin düzenine ve COVID-19 iletimini azaltacak iş organizasyonuna, işe tam olarak devam etmeden önce ve tüm çalışanlar iş yerine dönmeden önce uyarlamalar yapılmalıdır. Uyarlamaların yapılmasına izin vermek için çalışmalara aşamalı olarak devam edilmelidir. İşçiler değişiklikler hakkında bilgilendirilmeli ve işe başlamadan önce gerekirse yeni prosedürler ve eğitim verildiğinden emin olunmalıdır (Ye ve diğ., 2019). Sağlık ve güvenlik planlarının oluşturulmasında uzman kişilerden destek alınmalı ve tartışılarak plan hazırlanmalıdır.
- Yaşlılar ve kronik rahatsızlıkları (hipertansiyon, akciğer veya kalp problemleri, diyabet veya kanser tedavisi veya başka bir bağışıklık bastırması dahil) dahil olmak üzere yüksek risk altında olan ve en savunmasız kişileri korumaya hazırlıklı olan işçilere özellikle dikkat edilmelidir ve hamile çalışanlar ile yüksek risk altında yakın aile üyeleri olan işçilere de ayrıca dikkat edilmelidir.
- Anksiyete veya stres yaşayan işçiler için özellikle bu dönemde destek sağlanmalıdır. Bu, yöneticilere işçilere daha sık soru sorma, meslektaşları arasında alışverişi veya arkadaşlığı kolaylaştırma, iş organizasyonu ve çalışma görevlerindeki değişiklikler, bir çalışan yardım programı veya koçluk hizmetine kadar bir iş sağlığı hizmetiyle iletişim kurma arasında değişebilir. İşçilerin, bir akraba veya arkadaşının ciddi hastalığı veya ölümü gibi travmatik olaylardan geçmiş olabileceğini veya kişisel ilişkilerinde mali zorluklar veya sorunlar yaşayabileceği unutulmamalıdır (WHO, 2020).
- Bireysel bir önlem olarak ya da kolektif bir yalıtımın parçası olarak, belirli bir süre sonra iş yerine geri dönen işçilerin, özellikle enfeksiyon riski konusunda endişeleri olabilir. Bu endişeler- özellikle işte değişiklik olması durumunda- stres ve zihinsel sağlık sorunlarına yol açabilir. Fiziksel mesafelendirme önlemleri alındığında, bu problemler sadece daha olası değildir, aynı zamanda kişisel alan veya başkalarıyla problem paylaşma gibi olağan başa çıkma mekanizmaları mevcut değildir. Çalışanlara halka açık destek ve tavsiye kaynakları hakkında bilgi verilmelidir.

- İşçiler, iş yerinde artan enfeksiyon olasılığından endişe duyuyor olabilir ve geri dönmek istemeyebilirler. Endişelerini anlamak, alınan önlemler ve onlara sağlanan destek hakkında bilgi vermek önemlidir.

2.2. Pandemi Günlerinde İşçilerin Devamsızlıkları ile Mücadele Etme

- Bölgedeki enfeksiyon oranlarına ve yürürlükteki protokollere bağlı olarak, işçilerin çoğu COVID-19 nedeniyle işte olmayabilir. Bir işçi evde önlem olarak tecrit halindeyse, çalışmalarına uzaktan devam edebilir ya da eğer durum böyle değilse, işçi bir süre çalışamayacaktır.
- COVID-19 olduğu doğrulanan işçiler iş yerinde bulunmayacaklar ve önemli ölçüde daha uzun süre çalışamayacaklar ve ciddi şekilde hastalananlar, enfeksiyonu tedavi ettikten sonra daha fazla rehabilitasyon dönemi geçirmesi gerektirebilecektir. Buna ek olarak, bazı çalışanlar Covid-19 teşhisi konulan akrabalarına bakmaları gerektiği için iş yerinde bulunamayabilirler (Zu ve diğ., 2020).
- Çok sayıda işçinin bulunmaması, sadece geçici olsa bile, devam eden faaliyetler üzerinde baskı yaratabilir. Mevcut çalışanlar esnek olmakla birlikte, kendilerini sağlıklarını veya güvenliklerini tehlikeye atacak bir durumda bulunmamaları önemlidir. Ek iş yüklerini olabildiğince düşük tutmalı ve çok uzun süre dayanmadığından emin olunmalıdır. Yöneticilerinin durumu izleme ve işçilerin bireysel aşırı yüklenmemesini sağlamada önemli bir rolü vardır. Çalışma saatleri ve dinlenme süreleriyle ilgili kurallara ve anlaşmalara uyulmalı ve işçilerin çalışma dışındayken iş yeri ile bağlantılarını kesme hakkına izin verilmelidir (Zu ve diğ., 2020).
- İşi azaltılmış bir iş gücü ile başa çıkmak için uyarılarken, örneğin yeni yöntemler ve prosedürler koyarak ve rolleri ve sorumlulukları değiştirerek, personelin ek eğitim ve desteğe ihtiyacı olup olmadığı düşünülmeli ve tüm çalışanların görevlerini yerine getirme konusunda yetkin olduklarından emin olunmalıdır.
- Anahtar işçiler, kilit görevliler olmasa bile iş yerinin çalışabilmesi için temel işlevleri yerine getirmek üzere eğitilmelidir.
- Geçici personele iş yürütülmek isteniyorsa, iş yeri riskleri hakkında onları bilgilendirmek ve gerekirse eğitim vermek oldukça önemlidir.

2.3. Evden Çalışan İşçilerin Yönetimi

Dünya genelinde ülke idarecilerince alınan fiziksel mesafeli tedbirlerin bir parçası olarak, işlerinin doğası izin veriyorsa, işçiler evden çalışmaya teşvik edilmeli hatta yüksek riskli durumlarda zorlanmalıdır. Bu işçilerin çoğu için ilk kez “mobil-çalışanlar” ve çalışma ortamları iş yerlerine kıyasla birçok yönden yetersiz kalacaktır. Ev ortamının ne ölçüde iş ortamına uyarlanabileceği, çalışanın durumuna ve uyarlamalar için mevcut zaman ve kaynaklara bağlı olarak değişecektir (WHO, 2020).

Evden çalışırken güvenli ve sağlıklı kalma konusunda tavsiyeler aşağıda maddeler halinde verilmiştir, ancak büyük ölçüde düzenli veya uzun süreli uzak-çalışanlara yöneliktir. Aşağıda, ev iş yerlerini düzgün bir şekilde hazırlayamayan işçilerin risklerini en aza indirecek bazı öneriler bulunmaktadır (Omary ve diğ., 2020):

- Uzak-çalışma yapan çalışanları ve temsilcilerini içeren bir risk değerlendirmesi yapılmalıdır.
- İşçilerin evde işlerinde kullandıkları ekipmanı geçici olarak almasına izin verilmeli (eğer kendileri getiremiyorlarsa, teslimatı düzenlenmeli). Bu bilgisayar, monitör, klavye, fare, yazıcı, sandalye, ayak dayaması veya lamba gibi öğeleri içerebilir. Normal çalışma devam ettiğinde karışıklığı önlemek için kimin hangi maddeleri aldığını not edilebilir.
- Uzak-çalışanlara, evde mümkün olduğunca iyi duruş ve sık hareket gibi iyi ergonomi uygulayan bir iş istasyonu kurma konusunda rehberlik edilmelidir.
- Çalışanlar ayağa kalkmak, hareket etmek ve girmek için düzenli aralar vermeye (her 30 dakikada bir) teşvik edilmelidir.
- Uzak-çalışanlara teknolojik ekipman ve yazılımlarının kullanımında destek verilmelidir. Tele ve video konferans araçları iş için zorunlu hale gelebilir, ancak onlara alışkın olmayan işçiler için sorun yaratabilir.
- Evden çalışanlar da dahil olmak üzere tüm seviyelerde iyi iletişim olduğundan emin olunmalıdır. Bu, üst düzey yönetim tarafından sağlanan stratejik bilgilerden meslektaşlar arasındaki rutin sosyal etkileşimin önemini unutmadan yöneticilerin görevlerine kadar uzanabilir. İlki planlanmış çevrim içi toplantılarda ele alınabilirken, ikincisi çevrim içi sohbetler veya “sanal kahve” toplantıları ile teşvik edilebilir.
- İşçilerin yalıtılmış ve baskı altında hissetme riski hafife alınmayacak kadar önemlidir. Bu destek olmadan ruh sağlığı sorunlarına yol açabilir. Yönetici ve çalışma arkadaşlarından etkili iletişim ve destek sağlanması ve çalışma arkadaşları ile resmi olmayan iletişimin sürdürülmesi önemlidir. Eğer kademeli olarak işe geri dönüş başlatıldıysa, düzenli olarak personel veya ekip toplantıları yapılması düşünülmeli veya hangi çalışanların iş yerinde bulunabileceği belirtilmelidir.
- Çalışanların aynı zamanda uzaktan çalışmakta olan bir ortağı veya okulda olmadıkları için bakıma ihtiyaç duyan veya okul çalışmalarına devam etmek için uzaktan bağlanması gereken çocuklar olabileceği unutulmamalıdır. Bazılarının yaşlı veya kronik hastalara ve hapsedilmiş kişilere bakması gerekebilir. Bu durumlarda yöneticilerin çalışma saatleri ve personelinin üretkenliği açısından esnek olmaları gerekecek ve çalışanların anlayış ve esnekliklerinden haberdar olmaları gerekecektir.
- Çalışanların, çalışması ve müsait olmaları beklendiğinde net bir şekilde iletişim kurarak iş ve boş zaman arasında sağlıklı sınırlar belirlemelerine yardımcı olunmalıdır.

2.4. İş Yerinde Karşılaşılan Covid-19 Hastası İşçilerin Durumu

Dünya Sağlık Örgütüne göre, COVID-19'un en yaygın semptomları ateş, yorgunluk ve kuru öksürüktür. Bazı insanlar enfekte olur, ancak herhangi bir semptom geliştirmeyen ve kendilerini iyi hissetmezler. Çoğu insan (yaklaşık %80) özel tedaviye ihtiyaç duymadan hastalıktan iyileşir.

COVID-19 alan her altı kişiden biri ağır hastalanır ve nefes almada zorluk çeker. Yaşlı insanlar ve yüksek tansiyon, kalp problemleri veya diyabet gibi altta yatan tıbbi sorunları olanların ciddi hastalık geliştirme olasılığı daha yüksektir (WHO, 2020).

Ciddi derecede hasta olan kişiler, işe uygun olduklarını beyan ettikten sonra bile özel bir dikkat gerektirebilir. Koronavirüs hastalarının, bir hastalıktan sonra akciğer kapasitesinde azalma olabileceğine dair bazı göstergeler vardır. Bu durumda çalışanların çalışmalarının adapte edilmesi gerekebilir ve fizyoterapiye girmek için zamana ihtiyaç duyabilirler. Yoğun bakımda (IC) zaman geçirmek zorunda kalan işçiler belirli zorluklarla karşılaşabilirler. İşçinin doktoru ve varsa iş sağlığı hizmeti, işe dönüşlerinin şekli ve zamanlaması konusunda tavsiyede bulunmalıdır (Remuzzi, ve Remuzzi, 2020).

- **Kas zayıflığı:** Birisi IC'de ne kadar uzun süre kalırsa semptomlar o kadar ciddi tesir etmiştir. Düşük kas kapasitesi, örneğin solunumsal şikayetlerde de kendini gösterir. Bir diğer yaygın fakat daha az tanınan fenomen Post Yoğun Bakım Sendromudur (PICS). Bu, IC'ye kabul edilen insanların yaklaşık %30 ila 50'sine olur ve travma sonrası stres bozukluğu ile karşılaştırılabilir (Guidon ve Amato 2020).
- **Bellek ve konsantrasyon sorunları:** Bu şikayetler genellikle sadece zamanla gelişir. Birisi çalışmaya başladıktan sonra, bu her zaman tanınmaz. İş yerinde görülen semptomlar hafıza ve konsantrasyon sorunları, görevleri tatmin edici bir şekilde yerine getirmede güçlük ve daha zayıf problem çözme becerileridir. Bu nedenle, birinin IC'de olduğunu biliyorsanız, bu konuda uyanık olmak önemlidir. İyi rehberlik çok önemlidir, çünkü bazı işçilerin önceki performans seviyelerine dönmeleri zordur (Hornig, 2020).
- **İşe devam edememe sorunu:** Veriler, IC'de olanların üçte birinin yaşlarından bağımsız olarak problem geliştirebileceğini göstermektedir. Hastaların yaklaşık yarısının çalışmaya devam edebilmesi için bir yıla ihtiyacı vardır ve üçte birine kadar hiçbir zaman geri dönemez (Lauer ve diğ., 2020).

İş yeri hekimleri ve sağlık hizmetleri, hasta olan işçilere nasıl bakılacağı ve işlerinde herhangi bir adaptasyon ihtiyacı hakkında tavsiyelerde bulunmak için en iyi şekilde yerleştirilir. İş sağlığı hizmeti yoksa, bu konulara hassasiyetle değinmek ve çalışanların mahremiyetine ve gizliliğine saygı duymak önemlidir. Burada en önemli faktör COVID-19 hastası olan işçilerin damgalanma ve ayrımcılığa maruz kalma riskinin farkında olunmalıdır. (Lauer ve diğ., 2020).

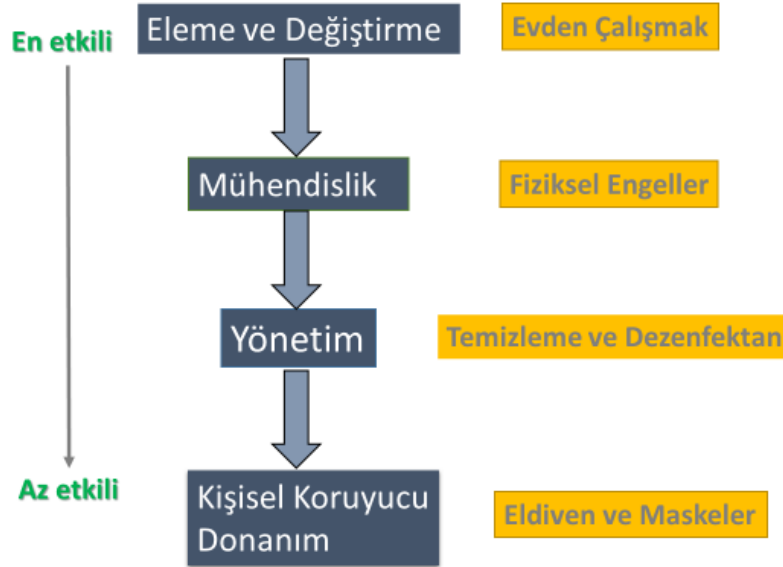
2.5. Gelecek Çalışmalar İçin Planlama ve Deneyimlerden Yararlanma

COVID-19, iş yerinde rehberlik konusunda açıklandığı gibi, gelecekte iş yeri kapatma ve başlatma olayları için kriz acil durum planları hazırlamalı veya güncellemesi önemlidir. Küçük işletmeler bile gelecekte bu tür olaylar meydana gelirse onları hazırlamaya yardımcı olacak bir kontrol listesi hazırlamalıdır (Graselli ve diğ., 2020)

Uzaktan çalışmayı ilk kez kullanan işletmeler, onu modern, uzun vadeli bir çalışma uygulaması olarak kabul edebilirler. COVID-19 salgını sırasında kazanılan deneyim, uzaktan çalışma politikası ve prosedürleri geliştirmeye veya mevcut politikaları gözden geçirmeye beslenebilir (Graselli ve diğ., 2020).

2.6. COVID-19 Maruz Kalma Riskini Kontrol Etme

Her gün COVID-19 hakkında daha fazla bilgi edinirken, maruz kalma risklerini nasıl en aza indireceğimiz konusunda büyük bir anlayış geliştirilmiştir. Sağlık Bakanlığının tavsiyelerine uygun olarak, işletmeler maruz kalma riskini azaltmak için aşağıdaki kontrol hiyerarşisini göz önünde bulundurmalıdır (Şekil 1). Covid-19 salgını sırasında işçilerin işte güvende kalmasına yardımcı olmak için aşağıdaki endüstriler için sağlık ve güvenlik bilgileri verilmiştir (WHO, 2020).

Şekil 1. Hiyerarşik kontrol ile risk azaltma (WHO, 2020).

3. COVID-19'LA MÜCADELEDE YAPILAN ENDÜSTRİYEL DEĞERLENDİRMELER

Covid 19 ile mücadelede büyük ölçekli işletmelerde çalışanların yöneticileri, şefler, iş güvenliği uzmanları, mühendisler teknik elemanlar, diğer çalışanlar ve destek elemanları ile bir araya gelinerek bir dizi kurallar ve çözüm önerileri getirilmiştir. Değerlendirmeler sonucunda Covid 19 ile mücadelede çözümler aşağıda alt başlıklar halinde açıklanmıştır.

3.1. Kimler İşlerine Devam Etmelidir?

- Boğaz ağrısı, ateş, hapşırma veya öksürme gibi COVID-19 semptomları olan herkesin semptomların başlangıcından itibaren 14 gün boyunca evde kendini izole etmesi gerekmekte ve halk sağlığı tarafından kendini izole etmesi tavsiye edilen herkesi bağlayıcı bir politika uygulanmalıdır.
- İşletmelerin faaliyet göstermesine yardımcı olmak için işyerinde yapılması gereken işe öncelik verilmeli bir öncelik sırası belirlenmelidir.

3.2. Evden Çalışmak

Son altı haftada birçok işletmenin aceleyle ev politikalarından iş uyguladığı görülmüştür. Bu işiniz için geçerliyse, sağlık ve güvenlik rollerinin, haklarının ve sorumluluklarının , daha geleneksel iş yerlerinde olduğu gibi, evdeki çalışanlar için de geçerli olduğu unutulmamalıdır. Evden çalışırken sağlık ve güvenlik sorumlulukları hakkında daha fazla bilgi edinilmelidir.

3.3. Fiziksel Uzaklaşma ve Diğer Önleyici Önlemler

Ekonomi yakın gelecekte işler yeniden açıldığında, fiziksel uzaklığın unsurları öngörülebilir. İşletmeler, aşağıdakiler gibi sağduyulu çözümler uygulayarak kendilerini hazırlayabilirler:

- Mümkünse, iş yeri çalışanlar ve müşteriler arasında uygun mesafeyi koruyacak şekilde yeniden yapılandırılmalıdır.
- Yüz yüze birebir ve ekip toplantıları kaldırılmalı veya konferans görüşmesi ve çevrim içi toplantılar gibi teknolojileri içerecek şekilde değiştirilmelidir.
- Gerekli iş seyahatleri sınırlandırılmalı ve gerekli olmayan tüm iş seyahatleri ertelenmeli ya da kaldırılmalıdır.
- Çalışanlara birbirlerini veya müşterileri el sıkışarak selamlamaları talimatı verilmeli ve fiziksel mesafeyi teşvik etmek için çalışma süreçleri ve uygulamaları getirilmeli, eski sistem yenisiyle değiştirilmelidir.

3.4. Temizlik ve Hijyen

- Çalışanlara sabun ve su, el dezenfektanı, dezenfektan mendil, nitril eldiven ve çöp torbaları ve yeterli yıkama tesisleri gibi uygun malzemeler sağlanmalıdır.
- Personele, etkili kişisel hijyen uygulamalarını hatırlatılmalıdır. Çalışanlarla etkileşime girebilecek müşteriler için kişisel hijyen için en iyi uygulamalar hakkında bilgilendirmeler hazırlanılarak uygun yerlere asılmalıdır.
- Çapraz kontaminasyonun mümkün olduğu yerlerde (örn. Paylaşılan kahve ve su istasyonları ve çerez kutuları, kül tablaları vb.) çıkarılmalıdır.
- Kapı ve dolap kolları, klavyeler ve aydınlatma anahtarları gibi yüksek temas alanlarındaki temizleme ve dezenfeksiyon uygulamaları geliştirilmeli ve artırılmalıdır.
- Ortak paylaşılan tüm alanlar için vardiya sonu temizlik işlemleri eksiksiz olarak yapılmalıdır.

3.5. Dokümantasyon ve Eğitim

- COVID-19 salgını nedeniyle çalışma politikaları, uygulamalar ve prosedürlerde yapılan değişiklikler konusunda personeller eğitilmeli ve bu eğitimin kayıtlarını tutulmalıdır.
- Çalışanların güvenlik endişelerini (Risk bildirim formları, geri bildirim formları vb.) dile getirebilmelerini sağlanmalıdır.

Bu, 9 ila 20 çalışanı olan iş yerlerinde çalışan bir temsilci aracılığıyla veya 20'den fazla çalışanı olan iş yerleri için ortak bir sağlık ve güvenlik komitesi aracılığıyla olabilir. 9'dan az çalışanı olan işverenlerin de işçilerin iş yerinde sağlık ve güvenlik endişelerini dile getirmeleri için bir yolu olmalıdır.

3.6. İstihdam Durumu, İş Paylaşımı ve Geçici İş

Çalışanların durumu ne olursa olsun, İşçi Tazminat Yasası ve İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliği hala iş yerleri için geçerlidir. Bir işveren olarak, işçilerin sözleşme yapma ve COVID-19 hastalığını yayma riskini azaltmak da dahil olmak üzere sağlıklı ve güvenli bir iş yeri sağlamak işverenin sorumluluğundadır.

- Geçici işçiler işe almadan önce, hastalık belirtileri göstermediklerinden ve COVID-19 ile ilgili test sonuçlarını bekledikleri ya da seyahat faaliyetleri nedeniyle herhangi bir zorunlu öz-izolasyon düzenini ihlal etmediklerinden emin olunmalıdır. Geçici yabancı işçi çalıştırılıyorsa, Türkiye Hükümeti'nin COVID-19 ile İlgili Geçici Yabancı İşçi İşverenleri için rehberliğini gözden geçirilmeli ve yönetmeliğe uygun hareket edilmelidir.
- Düzenli olarak yeni çalışan oryantasyonlarına ek olarak, işverenlerin COVID-19 maruz kalma riskleri ve uygulanan önleme politikaları konusunda yeterli eğitimin sağlanması gerekir.
- Özellikle geçici çalışanlar başka bir yerde çalışıyorsa, ne tür iş kayıtlarına sahip olması gerektiği düşünülmelidir. Çalışmalar üzerindeki olası etkileri ve potansiyel riski azaltmak için atılması gereken adımları değerlendirmenize yardımcı olması için diğer işlerinin ayrıntılarını kaydetmek istenebilir.

3.7. Akıl ve Ruh Sağlığını Koruma

COVID-19'un halk sağlığına ve ekonomik tarafına odaklanan zihinsel sağlık üzerindeki etkiler medyada yeterince rapor edilmemiştir. COVID-19 herkesin zihinsel sağlığını olumsuz etkilemiştir. Bu süre zarfında kaygı, stres ve belirsizlik hissetmek doğaldır. Zihinsel refahı ve sağlığı desteklemek için önlemler almak önemlidir. Bu süre zarfında iş yerinde zihinsel sağlığın korunmasına yardımcı olabilecek kaynaklar araştırılmalı ve kullanılmalıdır. Çalışanlara karşı anlayışlı ve duyarlı olunmalı ve olabildiğince kendilerine psikolojik açıdan destek olunmalıdır. Herkes kendi imkanları ölçüsünde salgınla baş etmeye çalışırsa ve çoğu durumlarda iş yeri ve çalışan verimliliğinin düşmesi beklenen bir olasılıktır.

3.8. İşverenlerin Yapması Gerekenler

Sağlıklı ve güvenli bir iş yeri sağlamak işverenin sorumluluğundadır. İş yerinde COVID-19'a maruz kalmanın önlenmesi, tüm işverenlerin iş yerlerindeki riskleri ve kontrolleri değerlendirmek için kullanabileceği genel bilgiler ile sağlanabilmektedir. Aşağıda COVID-19'un yayılmasını önlemeye yardımcı olacak bazı ek adımlar verilmiştir:

- Çalışanların iş yerinde bulunup bulunmamasının gerekliliği değerlendirilmelidir.
- Evden çalışmak.

- Fiziksel mesafeleri ve diğer önleyici tedbirleri uygulamaya koymak.
- İşçilerin sağlıkla ilgili bir sorunu veya endişesi varsa çözmek.
- İş yeri kaynakları (sağlık, barınma, yemek vb.).

İlk adım olarak, çalışanların iş yerinde olup olmayacağını değerlendirilmelidir. İşverenlerin işçilerin işte hangi sürelerde, ne kadar aralıklarla, kaç kişi olması gerektiğini anlamalarıdır. Mümkünse, işverenler:

- Koşullar altında işletmenin normale yakın çalışmasına yardımcı olmak için iş yerinde yapılması gereken işe öncelik vermelidir.
- Çalışanların uzaktan çalışmasını düşünmelidir (örn. evde çalışma).

İşverenler aşağıdaki işçilerin işe gelmemesini sağlamalıdır:

- Boğaz ağrısı, ateş, hapşırma veya öksürük gibi COVID - 19 benzeri semptomları olan herkes, semptomları tamamen çözülene kadar semptomların başlamasından en az 14 gün boyunca evde kendi kendine izole edilmelidir.
- Uluslararası seyahat eden işçiler. Bu durumlarda, en az 14 gün boyunca iş yerinden uzak durmalıdır.
- Kendini izole eden doğrulanmış veya klinik COVID-19 vakası ile aynı evde yaşayan işçiler COVID-19 olduğunu teyit eden herhangi birine veya olası COVID-19 semptomları olan herkese maruz kalan işçiler, bir değerlendirme ve gerekli sonraki adımları belirlemek için 112 Acil Servisten destek almalıdır.

Türkiye'deki işçiler, gereksiz bir tehlike arz ettiğine inanırlarsa, işi reddetme hakkına sahiptir. (İş kanunu yönetmeliği). Uygunsuz bir tehlike, iş yerinin genel bir üyesinin düzenli, günlük faaliyetlerle karşılaşabileceği potansiyel maruziyetin üstünde ve ötesinde "garantisiz, uygunsuz, aşırı veya orantısız" çalışma bir risktir.

Bu durumlarda, işçi sorunu çözmek için iş yerindeki adımları izlemelidir. İşçi, soruşturma için işverenine gereksiz tehlikeyi bildirerek başlayacak ve işverenlerin duruma bağlı olarak reddetmeyi vaka bazında değerlendirmeleri gerekecektir. Eğer sorun çözülmezse, işçi ve amir veya işveren SGK ile temasa geçmelidir. Daha sonra bir önleme görevlisi araştırılabilir ve uygulanabilir bir çözüm bulmak için adımlar atacaktır.

4. KONTROL LİSTESİ ANALİZİ

Kontrol listesi analizi, önceden belirlenmiş kriterlere karşı bir veya daha fazla kontrol listesi şeklinde sistematik bir değerlendirmedir. Kontrol listesi kullanmanın yararlarını sıralayacak olursak; bir işletmedeki veya sistemdeki tesisatının veya ekipmanının tam olup olmadığını veya kusursuz işleyip işlemediğini saptar, kontrol edilecek hususların atlanılmasını engeller, listelerindeki sorular işletmeye özel olarak hazırlandığı için, risk değerlendirmesi yapılan tesisin eksiklikleri saptanır.

Özellikleri,

- Kontrol listesini oluşturmada işi yapan profesyonelleri (örn. cerrahlar, hemşireler) dahil edilmelidir.
- Kontrol listesini kısa tutulmalıdır.
- Beş ila dokuz öge temel kuraldır, ancak öge sayısı duruma bağlı olarak değişebilir.
- En tehlikeli adımların seçilmesine öncelik verilmelidir.
- Ekip üyelerine aşına olan basit, kesin ifadeler ve dil kullanılmalıdır.
- Ekip üyelerinin sorun çözme uzmanlıklarını paylaşmaları için önemli noktalara iletişim denetimleri eklenmelidir.
- Kontrol listesinin kolayca okunabildiğinden emin olunmalıdır (Mance ve diğ. 2014).

4.1. Kontrol Listesi Analizi Prosedürü

Bir kontrol listesi analizi gerçekleştirme prosedürü aşağıdaki yedi adımdan oluşur:

1.0 İlgili faaliyet veya sistem tanımlanmalıdır. Riskle ilgili bilgilerin gerekli olduğu sınırlar belirlenmeli ve açık bir şekilde tanımlanmalıdır.

2.0 Analiz için ilgilenilen problemler tanımlanmalıdır. Analizin ele alacağı ilgi sorunlar belirtilmelidir. Bunlar güvenlik sorunları, çevre sorunları, ekonomik etkiler vb. içerebilir.

3.0 Etkinlik veya sistem analiz için alt bölümlere ayrılmalıdır. Konu ana ögelere ayrılmalıdır.

4.0 İlgilenilen sorunlar için ilgili kontrol listeleri toplanmalı veya oluşturulmalıdır. Analiz kapsamındaki potansiyel sorunların türü ile ilgili önemli soruların veya sorunların listeleri tanımlanmalı ve toplanmalıdır.

5.0 Kontrol listesi sorularına yanıt verilmelidir. Kontrol listesi sorularının her birine yanıt vermek için konu uzmanlarından oluşan bir ekip kullanılmalıdır. Potansiyel problem riskinin rahatsız edici veya gereksiz görüldüğü yerlerde iyileştirme önerileri geliştirilmelidir.

6.0 Faaliyet veya sistemin unsurları daha fazla alt bölümlere ayrılmalıdır (gerekirse veya başka bir şekilde faydalıysa). Bir veya daha fazla elemanın daha ayrıntılı analizi isteniyorsa, aktivite veya sistemin seçilen elemanlarının daha fazla alt bölümlere ayrılması gerekebilir. Diğer alt bölümler (1) daha değerli bilgi sağlamayana veya (2) iyileştirme yapmak için kuruluşun kontrolünü veya etkisini aşana kadar bu unsurları ardışık olarak daha ince çözüm düzeylerine ayrılmalıdır. Genel olarak amaç, bir analiz için gerekli çözünürlük seviyesini en aza indirmektir.

7.0 Sonuçları karar vermede kullanır. Analizdeki öneriler değerlendirilmeli ve faaliyetin veya sistemin yaşam döngüsü boyunca maliyetlerden daha fazla fayda sağlayacak olanları uygulanmalıdır (Bidiawati ve diğ., 2018).

4.2. Checklist Birincil Risk Analizi - (Preliminary Risk Analysis (PRA))

Bu listelerde belirlenen tehlikeler daha sonra risk değerlendirme formunda değerlendirilir. Checklist kullanımından verimli sonuçlar alınabilmesi için deneyimli uzmanlar tarafından hazırlanmış olması gereklidir. İşçilerin ve onların temsilcilerinin İSG yönetimine katılımı başarı ve yasal zorunluluk için anahtardır. Bu, COVID-19 ile ilgili olarak iş yerlerinde alınan tedbirler için de geçerlidir; olayların hızlı bir şekilde geliştiği, işçiler ve genel olarak nüfus arasında yüksek düzeyde belirsizlik ve kaygı çalışmalarını daha kararsız bir hale götürebilir.

Planlanan değişiklikler ve geçici süreçlerin uygulamada nasıl çalışacağı konusunda erken olarak işçilere ve / veya temsilcilerine ve sağlık ve güvenlik temsilcilerine danışılması önemlidir. Risklerin değerlendirilmesi ve yanıtların geliştirilmesi konusunda çalışanlarla etkileşim kurmak, iyi sağlık ve güvenlik uygulamalarının önemli bir parçasıdır. Sağlık ve güvenlik temsilcileri ve sağlık ve güvenlik komiteleri, önleyici tedbirlerin tasarlanmasına yardımcı olmak ve başarılı bir şekilde uygulanmasını sağlamak için eşsiz bir konumdadır. Ayrıca, taşeron işçilerinin ve yüklenicilerinin doğrudan çalışanlarla aynı bilgilere erişiminin nasıl sağlanacağını da düşünölmelidir Russo ve diğ., 2017).

Güvenlik Kontrol Listeleri, insanların belirli görevleri yerine getirmelerini veya belirli şeyleri kontrol etmelerini veya belirli standartlara uyumu belirlemelerini ve tutarlılığı sağlamaları için hatırlatıcı olarak harika bir fikirdir. Birçok işletme bunları, tehlikeleri ve riskleri tanımlamak ve kontrol etmek için bir sisteme sahip olduklarının belgesel kanıtı olarak kullanır. Çalışmada Türkiye’de faaliyet gösteren ve her işletme için ortak olabilecek Covid-19 kapsamında kontrol risk analiz listesi hazırlanmıştır. İşletmeler mevcut risk değerlendirmelerine Covid-19 ile mücadele için gerekli olan risklerin belirlenerek çözümlerini tespiti soncunda kendi risk değerlendirmelerini hazırlayarak revize etmeleri gerekmektedir. Covid-19 kapsamında hazırlanan risk analizi kontrol listesi tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1: Covid-19 Risk Analizi Değerlendirme Kontrol Listesi

Tehlikeleri nelerdir?	Kimler zarar görebilir?	Gerekli Kontroller	Ek Kontroller	Kim, Ne Zaman, Sonuç
Covid-19 Coronavirüsün Yayılması.	Tesislerinizi ziyaret edenler, temizleyiciler, müteahhitler, sürücüler; korunmasız gruplar - yaşlı, hamile çalışanlar, altta yatan sağlık sorunları olanlar, işletmenizle ilgili olarak sizinle fiziksel olarak temasta bulunan herkes.	<p>El yıkama Sabun ve su bulunan el yıkama tesislerinde sık el yıkama gerçekleşiyor. Tek kullanımlık kâğıt havlularla ellerin kurutulması.</p> <p>Temizlik Özellikle kapı kolları, ışık anahtarları, uygun temizlik ürünleri ve yöntemleri kullanılarak ortak alan gibi yüksek kullanım alanlarında düzenli olarak dokunan nesnelere ve yüzeyleri sık sık temizlemek ve dezenfekte etmek.</p> <p>Sosyal Mesafe Halk Sağlığı Kurumu tarafından önerilen 2 metrelik (6,5 fit) boşluğa uymak için herhangi bir çalışma alanındaki kişi sayısı.</p> <p>Şantiyede çalışan sayısını azaltmak için başlangıç ve bitiş zamanları / vardiya kalıpları, evden çalışma gibi çalışma programlarını gözden geçirmek için adımlar atmak. Ayrıca işçilerin diğer görevlere taşınması.</p> <p>Sosyal mesafenin yerinde olmasını sağlamak için süreçlerin yeniden tasarlanması.</p> <p>Konferans görüşmeleri yüz yüze görüşmeler yerine kullanılacaktır.</p>	<p>Çalışanlara 20 saniye boyunca su ve sabunla ellerini yıkaması ve tek kullanımlık havlularla doğru kurutmanın önemi düzenli olarak hatırlatılmalıdır. Ayrıca öksürük ve hapşırmanın hasta edici olduğu ve virüs taşıdığı işçilere hatırlatılmalıdır. Parola takip et, yakala, öldür ve kirli ellerle yüz, göz, burun veya ağza dokunmaktan kaçın.</p> <p>Personeli, herhangi bir sorunu rapor etmeye ve cilt gözetim programının bir parçası olarak cilt kontrolleri yapmaya teşvik etmek.</p> <p>Herkese halk sağlığı tavsiyesini hatırlatan Koronavirüsün (COVID-19) yayılmasını azaltmaya yardımcı olmak için afişler, broşürler ve diğer materyaller sergilemek.</p> <p>Gerekli prosedürlerin takip edildiğinden emin olmak için iş yeri yöneticileri tarafından sıkı kontroller yapılacaktır.</p> <p>Personele günlük olarak iş yerinde ve dışında sosyal mesafeli olmanın önemini hatırlatılacak. Yönetimin buna uyulup uyulmadığını kontrol edilecektir.</p>	

		<p>Personel için yeterli dinlenme molalarının sağlanması.</p> <p>Kantin alanında ve sigara içme alanında da sosyal mesafelere uyulmalıdır.</p> <p>Eldiven Giymek Risk değerlendirmesi, eldiven giymeyi işin bir gereği olarak belirlediğinde, bunların yeterli bir tedariki sağlanacaktır. Personele, kontaminasyonu azaltmak için eldivenleri dikkatlice nasıl çıkaracakları ve nasıl güvenli bir şekilde atacakları konusunda talimat verilecektir.</p> <p>KKD COVID-19'a karşı korunmak için KKD'nin (kişisel koruyucu ekipman) kullanımına ilişkin Halk Sağlığı rehberi, sağlık bakım ortamları ile ilgilidir. Diğer tüm ortamlarda bireylerden sosyal uzaklaşma önlemlerini almaları ve iyi el hijyeni davranışlarını uygulamaları istenir</p> <p>KKD'nin üstlenilen çalışma ile ilişkili riskler için bir gereklilik olduğu durumlarda aşağıdaki önlemler takip edilecektir.</p>	<p>Personelin eldiven giymesinin iyi el yıkama yerine geçmediği hatırlatılmalıdır.</p> <p>KKD yüze oturma testi sırasında COVID-19 bulaşma riskini en aza indirmek için aşağıdaki ek önlemler alınmalıdır: Hem fit test cihazı hem de fit test edilenler testten önce ve sonra ellerini yıkamalıdır.</p> <p>Tek kullanımlık olmayan maskelerle test edilenler, uygun bir dezenfektan temizleme bezi kullanarak maskeyi testten önce ve hemen sonra temizlemelidir (maskeye zarar vermemek için üreticiye danışın). Dezenfekte edilemeyen test yüz parçaları (örn. tek kullanımlık yarım maskeler) birden fazla kişi tarafından kullanılmamalıdır. Fit test cihazları, tüpleri, davlumbazları vb.</p>	
--	--	--	--	--

		<p>Sıkı oturan maskeler (tek kullanımlık FFP3 maskeleri ve yeniden kullanılabilir yarım maskeler gibi) kullanıcının yüzü ile iyi bir sızdırmazlığa dayanır. Solunum koruyucu ekipmanın (RPE) kullanıcıyı koruyabilmesi için bir yüze oturma testi yapılacaktır. Kullanıcılar temiz traşlı olmalıdır.</p> <p>Covid-19 belirtileri Herhangi bir kişi sürekli yeni bir öksürük veya iş yerinde yüksek bir sıcaklık ile rahatsız olursa, eve gönderilir ve evde kalış rehberini takip etmeleri önerilir. Hat yöneticileri bu süre zarfında personel ile düzenli temas halinde olacaklardır.</p> <p>Bir personelin veya halkın Covid-19'u geliştirmesi ve yakın zamanda tesislerde olması tavsiye edilirse (bir personelin yerel tesisler gibi diğer iş yeri tesislerini ziyaret ettiği yerler dahil), iş yerinin yönetim ekibi Halk Sağlığı ile iletişime geçecektir. Konuyu tartışma, onlarla temas halinde olan kişileri belirleme ve alınması gereken önlemler veya önlemler konusunda tavsiye alacaktır.</p>	<p>Temizlerken tek kullanımlık eldivenler giymeli ve doğru prosedürü izleyerek eldivenleri çıkardıklarından emin olmalıdır.</p> <p>İç iletişim kanalları ve iş yöneticileri aracılığıyla mesajların basamaklandırılması, çalışanları hızla değişen bir durumda güvence altına almak ve desteklemek için düzenli olarak gerçekleştirilmelidir.</p> <p>Hat yöneticileri, Koronavirüsten etkilenen veya aile üyelerinden etkilenen personele destek sunacaktır.</p>	
--	--	---	--	--

		<p>Sürücüler Sürücülerin çalışmaları sırasında yeterli refah olanaklarını sağlaması için uygulanan prosedürlere uyulmalıdır.</p> <p>COVID-19 yük taşımacılığı konusunda rehberlik eğitimleri verilmelidir.</p> <p>Kişiler, uygun mesafenin sağlanmadığı yerlerde araç veya kabini paylaşmamalıdır.</p> <p>Ruh sağlığı Yönetim, Koronavirüs salgını sırasında personele zihinsel sağlık ve refah bilincini geliştirecek ve yardımcı olmak için ellerinden gelen desteği sunacaktır.</p>	<p>Refah tesislerinin sürücülere ulaşmasını sağlamak için teslim edilen / danışılan şirketlerle iletişim kurulacaktır. Teslimat sürücülerine uygun refah olanaklarından yararlanabilmek için yeterli molalar verilecektir.</p> <p>Ek desteğe ihtiyaç duyanlar için akıl ve ruh sağlığı bilgilerinin düzenli iletişimi ve açık kapı politikası hayata geçirilmelidir.</p>	
--	--	--	--	--

SONUÇ

Çalışanların sağlığı ve güvenliği bir önceliktir ve tüm iş yerlerinde personel sayısını sınırlamak için önlemler alınmaktadır ve alınmalıdır. Evde görevlerini yerine getirebilen ve hala ofiste olanlar için titiz temizlik ve dezenfeksiyon gibi önleyici tedbirleri artıran çalışanlar için bir evden çalışma politikası uygulanmalıdır. Bu çabaların bir parçası olarak, tüm ülkede iş yerleri, çalışma ofisleri tesisler ziyaretçilere kapatılmalı ya da sağlık koşullarına uyarak çalışılmalıdır.

İşverenlerin, tüm dünyada etkisini gösteren Koronavirüse karşı İş Sağlığı ve Güvenliği düzenlemeleri kapsamında iş yerlerinde alması gereken birçok önlem vardır ve işverenin bu yükümlülükleri ihlal etmesi durumunda cezai ve hukuki sorumlulukları ortaya çıkacaktır. Ayrıca, işveren tarafından yürütülen iş nedeniyle çalışanın Koronavirüs salgına yakalandığı tespit edilirse, bu durum bir iş kazası olarak kabul edilmeli ve işverenin sorumluluğu da ortaya çıkarılmalıdır.

KAYNAKÇA

- BIDIAWATI, A., Setiawati, L., and Kurnia, Y. (2018). Tools Design of Bread Production Process To Minimize Musculoskeletal Disorders Based On OCRA Method. *International Journal of Engineering & Technology*, 7(2.29), 106-109.
- GAN, Wee Hoe, John Wah Lim ve KOH David. "Sağlık çalışanlarında hastane içi enfeksiyonun ve COVID-19 bulaşmasının önlenmesi." *İş Sağlığı ve Güvenliği* (2020).
- GRASSELLI, G., Pesenti, A., and Cecconi, M. (2020). Critical care utilization for the COVID-19 outbreak in.
- GUPTA, R., Ghosh, A., Singh, A. K., and Misra, A. (2020). Clinical considerations for patients with diabetes in times of COVID-19 epidemic. *Diabetes & metabolic syndrome*, 14(3), 211.
- GUIDON, A. C., and Amato, A. A. (2020). COVID-19 and neuromuscular disorders. *Neurology*.
- HORNIG, M. (2020). What does COVID-19 portend for ME/CFS.
- PREM, Kiesha, et al. "The effect of control strategies to reduce social mixing on outcomes of the COVID-19 epidemic in Wuhan, China: a modelling study." *The Lancet Public Health* (2020).
- SURVEILLANCES, V. (2020). The epidemiological characteristics of an outbreak of 2019 novel coronavirus diseases (COVID-19) China, 2020. *China CDC Weekly*, 2(8), 113-122.
- World Health Organization. "Coronavirus disease 2019 (COVID-19): situation report, 72." (2020).
- OMARY, M. B., Eswaraka, J., Kimball, S. D., Moghe, P. V., Panettieri, R. A., and Scotto, K. W. (2020). The COVID-19 pandemic and research shutdown: staying safe and productive. *The Journal of clinical investigation*, 130(6).
- REMUZZI, A., ve Remuzzi, G. (2020). COVID-19 and Italy: what next?. *The Lancet*.
- LAUER, S. A., Grantz, K. H., Bi, Q., Jones, F. K., Zheng, Q., Meredith, H. R., and Lessler, J. (2020). The incubation period of coronavirus disease 2019 (COVID-19) from publicly reported confirmed cases: estimation and application. *Annals of internal medicine*.
- Lombardy, Italy: early experience and forecast during an emergency response. *Jama*.
- MANCÉ, I., Nikolić, V., and Huzak, V. (2014). Modeling of internal control of occupational safety in corporate systems by using multiple criteria decision making methods. In 6th International ICT Forum.
- PREM, K., Liu, Y., Russell, T. W., Kucharski, A. J., Eggo, R. M., Davies, N., Abbott, S. (2020). The effect of control strategies to reduce social mixing on outcomes of the COVID-19 epidemic in Wuhan, China: a modelling study. *The Lancet Public Health*.
- RUSSO, C., Souza Carneiro, M. I., Bolognini, N., and Fregni, F. (2017). Safety review of transcranial direct current stimulation in stroke. *Neuromodulation: Technology at the Neural Interface*, 20(3), 215-222.
- YE, Z., Zhang, Y., Wang, Y., Huang, Z., and Song, B. (2020). Chest CT manifestations of new coronavirus disease 2019 (COVID-19): a pictorial review. *European radiology*, 1-9.
- ZU, Z. Y., Jiang, M. D., Xu, P. P., Chen, W., Ni, Q. Q., Lu, G. M., and Zhang, L. J. (2020). Coronavirus disease 2019 (COVID-19): a perspective from China. *Radiolog*.